

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 209/2011-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť D. M., B., zastúpeného advokátkou JUDr. D. G., M., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To/136/2010 a jeho uznesením z 18. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. apríla 2011 doručená sťažnosť D. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v

Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To/136/2010 a jeho uznesením z 18. novembra 2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 3 T/211/2009 z 26. júla 2010 odsúdený za spáchanie prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších predpisov účinného od 1. januára 2006 (ďalej len „Trestný zákon“) k peňažnému trestu v sume 500 €. Následne krajský súd uznesením sp. zn. 3 To/136/2010 z 18. novembra 2010 odvolanie sťažovateľa proti rozsudku ako nedôvodné zamietol. Sťažovateľ namieta, že týmto uznesením krajského súdu došlo k porušeniu „jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 49 Ústavy..., ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“ z dôvodu, že v konaní bol za vinného uznaný bez toho, „aby bol usvedčovaný, čo i len jediným priamym, relevantným, dôkazom a aby vykonanými dôkazmi boli naplnené zákonné znaky skutkovej podstaty posudzovaného deliktu“.

Na tieto nedostatky poukazoval sťažovateľ počas celého trestného konania, najmä v záverečnej reči 26. júla 2010 a tiež v odvolaní proti rozsudku okresného súdu zo 4. augusta 2010 a v jeho doplnení zo 4. októbra 2010 a tiež 18. novembra 2010 „potom, ako advokát obžalovaného nedostal priestor na nič iné len na vyjadrenie, ako navrhuje rozhodnúť...“.

Sťažovateľ tvrdí, že trestné konanie vedené proti nemu nebolo spravodlivé a „odsudzujúci rozsudok neobsahoval také odôvodnenie, ako predpokladá horeuvedené rozhodnutie III. ÚS 209/04...“ a „... odvolací súd nedal jasne a zrozumiteľne odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace so spáchaním prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. - fakticky sa len stotožnil s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia...“.

Takisto krajský súd konkrétne neuviedol žiadny priamy dôkaz, ktorý by ho usvedčil zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví.

Sťažovateľ je toho názoru, že všeobecné sudy rozhodli na základe záverov, ktoré sú „v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, ktoré vybočujú z medzí ústavnosti, sú prejavom svojvoľnej interpretácie príslušného ustanovenia právneho predpisu alebo interpretácie, ktorá je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti...“.

Na základe uvedeného v závere sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol takto:

„Postupom a Uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3 To/136/2010-189 z dňa 18. novembra 2010 základné právo D. M. podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 49 Ústavy..., ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3To/136/2010-189 z dňa 18. novembra 2010 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi D. M. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia...“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd už konštantne vo svojich rozhodnutiach prezentuje názor, že o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podstatou sťažnosti sťažovateľa sú námietky, že k porušeniu jeho základných práv zaručených ústavou a práva zaručeného dohovorom malo dôjsť postupom krajského súdu v konaní o odvolaní vedenom pod sp. zn. 3 To/136/2010 a jeho uznesením z 18. novembra 2010, ktorý svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil, fakticky sa stotožnil len s rozsudkom okresného súdu, ktorý neuviedol žiadny priamy dôkaz, ktorý by ho usvedčil zo spáchania skutku. Takisto nedal odpoveď ani na jeho konkrétne argumenty vznesené v trestnom konaní, a to v odvolaniach proti rozsudku okresného súdu. Sťažovateľ opiera dôvody sťažnosti aj o tvrdenie, že skutok nikdy nespáchal, preto sa domáha nápravy spravodlivosti v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľ nesúhlasí aj s hodnotením skutkových a právnych záverov zo strany krajského súdu v jeho trestnej veci.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon...

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 49 ústavy len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú o občianskoprávných a trestných veciach.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou všeobecných súdov je predovšetkým interpretácia a aplikácia zákonov, kým úloha ústavného súdu spočíva v kontrole zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

1. Vychádzajúc zo sťažnosti sa preto ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti zaoberal najprv otázkou, či obsah napádaného uznesenia krajského súdu opodstatňuje možnosť prijatia sťažnosti na ďalšie konanie a či účinky výkonu právomoci krajského súdu sú zlučiteľné s ústavnými limitmi vyplývajúcimi zo sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd zistil, že rozsudkom okresného súdu z 26. júla 2010 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, pretože „*dňa 27. 06. 2009 asi o 19.45 hod. v mieste trvalého bydliska, v dome v obci B..., po predchádzajúcom slovnom nedorozumení, fyzicky napadol Z. J... tak, že ju udrel dlaňou po pravej strane tváre, v dôsledku čoho poškodená spadla na váleнду a zdvihla pravú nohu v úmysle zabrániť ďalšiemu fyzickému útoku, pričom obžalovaný ju chytil za palec na pravej nohe a tento jej vykrútil, čím jej spôsobil zranenie posledného článku prsta pravej nohy s rozvíjajúcou sa podliatinou s dobou práceneschopnosti v trvaní 22 dní*“.

Za tento prečin bol sťažovateľovi uložený peňažný trest 500 € a pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, súd mu ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 mesiacov. Súčasne okresný súd poškodenú s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Proti rozsudku okresného súdu z 26. júla 2010 podal sťažovateľ prostredníctvom svojej obhajkyne odvolanie 4. augusta 2010, ktoré doplnil ďalšími podaniami zo 4. októbra 2010 a tiež 18. novembra 2010.

Sťažovateľ v odvolaní poukázal najmä na § 2 ods. 4 Trestného poriadku, z ktorého vyplýva zásada prezumpcie neviny, ako aj na § 2 ods. 10 Trestného poriadku, v ktorom je upravená zásada náležitého zistenia skutkového stavu veci, a namietal, že skutkový základ, na základe ktorého bol uznaný vinným, bol prevzatý iba z výpovede poškodenej, ktorú urobila až po dva a pol mesiaci odo dňa udalosti, a nie z jej výpovede urobenej jednu hodinu po udalosti, ktorú učinila do zápisnice o podaní oznámenia o spáchaní priestupku. Do tejto zápisnice neuviedla nič o tom, že by malo dôjsť k jej fyzickému napadnutiu v oblasti nôh a vykrúteniu palca na pravej nohe. Uviedol, že výpoveď poškodenej nie je vierohodná, a preto nemôže byť podkladom pre rozhodnutie okresného súdu. Navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a jeho oslobodil spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa skutok stal.

Okrem toho sťažovateľ poprel spáchanie uvedeného úmyselného trestného činu a tvrdil, že „*nikdy nemal úmysel, ktorý by smeroval k ublíženiu na zdraví*“, viackrát spochybnil odborné vyjadrenia lekárov, ktorí sa vyjadrovali k zraneniam poškodenej v prípravnom konaní, a uviedol, že proti nemu neexistoval žiadny priamy dôkaz, ktorý by odôvodňoval opodstatnenosť vzneseného obvinenia. Takisto poukázal aj na výpovede poškodenej učinenej pred orgánmi činnými v trestnom konaní, ktoré si navzájom odporovali, a krajský súd sa s nimi vôbec nevysporiadal. Tieto skutočnosti podľa sťažovateľa vyvolávajú pochybnosti o tom, že poškodená si zranenie spôsobila sama (na podporu svojich tvrdení uvádza aj výpovede svedkov, ktorí ju videli po udalosti aj pracovať) a všeobecné súdy sa jeho ďalšími podrobnými námietkami vôbec nezaoberali, čím porušili jeho označené práva.

Ústavný súd preto preskúmal rozhodnutie krajského súdu (aj v spojení s rozsudkom okresného súdu) a zistil, že skutkové a právne závery krajského súdu nemožno v tomto prípade kvalifikovať ako zjavne nepodložené, arbitrárne alebo nezlučiteľné s relevantnou zákonnou a ústavnou právnou úpravou, hoci sťažovateľ tvrdí opak.

Vychádzajúc z rozhodnutia krajského súdu odvolanie sťažovateľa bolo zamietnuté podľa § 319 Trestného poriadku, pretože okresný súd „*v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní správne zistil skutkový stav tak, ako ho uviedol v napadnutom rozsudku. V odôvodnení rozsudku vyložil, ktoré skutočnosti a prečo vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Výsledky vykonaného dokazovania v danom prípade vyznievajú jednoznačne a tvoria úplne ucelenú reťaz tak priamych, ako aj nepriamych dôkazov, z ktorých možno vyvodit' bezpečný záver, že obžalovaný spáchal skutok tak, ako bol ustálený prvostupňovým súdom. Taktiež pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu skutku, aj krajský súd je toho názoru, že v danom prípade boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty žalovaného prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. Aj výrok o treste a výrok o náhrade škody zodpovedajú stavu veci a zákonu. Okresný súd svoje rozhodnutie o vine obžalovaného riadne a zodpovedajúco odôvodnil vo svojom rozsudku, preto v podrobnostiach krajský súd odkazuje na toto odôvodnenie.*

Je potrebné konštatovať, že obžalovaný od začiatku trestného stíhania popieral, že by sa dopustil žalovaného trestného činu. Vinu obžalovaného mal krajský súd, podobne ako okresný súd, jednoznačne preukázanú predovšetkým výpoveďou poškodenej, výpoveďami ošetrojúcich lekárov, ako aj listinnými dôkazmi založenými v trestnom spise. Je pravdivé tvrdenie obžalovaného vyplývajúce z odvolania, že poškodená pri oznámení priestupku neuviedla, že obžalovaný jej vykrútil palec na pravej nohe a takto jej spôsobil zranenie, ktorého liečenie si vyžiadalo 22 dní. V tomto oznámení, ktoré poškodená učinila hodinu po skutku uviedla iba, že obžalovaný ju udrel dlaňou po pravej strane tváre. Až neskôr, v priebehu prejednávania priestupku správnym orgánom poškodená tomuto orgánu doručila lekárske potvrdenie o zranení palca na pravej nohe spolu s dokladom o práceneschopnosti v trvaní 22 dní. Táto skutočnosť bola podkladom pre postúpenie veci zo strany správneho orgánu okresnej prokuratúre.

Poškodená vo svojej výpovedi uviedla, že po vykrútení palca na nohe zo strany obžalovaného ju palec síce bolel, ale nebránil jej v chôdzi, a preto túto skutočnosť vo svojom oznámení o priestupku neuviedla. Až na druhý deň, t. j. v nedeľu ju palec bolel čím ďalej tým viac a ona si dávala na palec obklady. Keďže ju bolesť neprechádzala, v pondelok navštívila svoju lekárku, ktorá ju odporučila na vyšetrenie chirurgom MUDr. V. Z odborného vyjadrenia ako aj výsluchu MUDr. T. H. vyplýva, že pocity poškodenej zo zranenia ako aj priebeh liečenia môžu byť také, ako ich poškodená popísala v jej výpovedi. S týmto sa stotožnil aj MUDr. M. V. a MUDr. K. V., pričom aj z týchto výpovedí vyplýva, že poškodená mohla chodiť, pričom krívala, aj s takým zranením, ktoré utrpela následkom útoku zo strany obžalovaného.

Po vyhodnotení týchto skutočností krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že výpoveď poškodenej je logická, je v súlade aj s inými dôkazmi vykonanými v trestnom konaní, a preto nie je dôvod na spochybnenie jej vierohodnosti. Aj krajský súd preto dospel k záveru, že skutok uvedený v napadnutom rozsudku sa stal, tento má všetky znaky skutkovej podstaty prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. a tento spáchal obžalovaný D. M.

Krajský súd preskúmal aj výrok o treste a dospel k záveru, že trest, tak ako bol obžalovanému uložený súdom prvého stupňa, je v súlade so stavom veci a zákonom...

Aj podľa názoru krajského súdu uloženie peňažného trestu vo výmere 500,-Eur obžalovanému D. M. spolu s určením náhradného trestu odňatia slobody bude dostatočný

na nápravu a prevýchovu obžalovaného, a to s prihliadnutím na všetky kritériá, ktoré okresný súd odôvodnil na strane 7 napadnutého rozsudku.“

Vychádzajúc z uvedeného rozhodnutia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že je síce pravdou, že ku všetkým námietkam sťažovateľa v odvolaní sa krajský súd nevyjadril detailne, resp. nedal mu priamu odpoveď na niektoré z nich, a uznesenie je odôvodnené iba stručne, nie je však arbitrárne a opiera sa aj o vykonané dokazovanie a výsluchy poškodenej a ďalších 8 svedkov, ktoré dôkazy vyhodnotil okresný súd aj krajský súd v neprospech sťažovateľa.

To, že krajský súd iba odkazuje, resp. sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku okresného súdu, ešte neznamená, že jeho rozhodnutie je nesprávne, resp. svojvoľné, a že ním došlo k porušeniu jeho označených základných práv, ak okresný súd svoje rozhodnutie po vyhodnotení všetkých vykonaných dôkazov riadne a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil (s. 2 až 7 rozsudku).

Okresný súd pri svojom rozhodovaní s rovnakou starostlivosťou objasňoval okolnosti svedčiace proti obžalovanému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a i keď sťažovateľ tvrdí, že neexistuje priamy dôkaz, resp. že nikdy nemal úmysel niekomu ublížiť na zdraví, ústavný súd nie je súdom skutkovým, ktorý by mohol v tomto smere nahrádzať orgány činné v trestnom konaní a všeobecné súdy, ktoré rozhodovali v tejto trestnej veci.

Sťažovateľ má tiež pravdu v tom, že sa vyskytli v trestnom konaní rozporné výpovede poškodenej, ale v okolnostiach daného prípadu tieto skutočnosti nemohli zmeniť, resp. ovplyvniť rozhodnutie všeobecných súdov (i na základe listinných dokladov a odborných lekárskeho potvrdení a dokladov o ošetrovaní zo zdravotnej karty, aj z vyjadrení svedkov), a preto je ústavný súd toho názoru, že krajský súd skúmal podstatné dôvody, ktoré uviedol sťažovateľ v odvolaní, a na jeho argumentáciu reagoval primeraným spôsobom, vysporiadal sa s okolnosťami, ktoré majú pre vec rozhodujúci význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a do odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol postup, akým dospel k svojmu rozhodnutiu.

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (IV. ÚS 233/04), t. j. právo na spravodlivý proces. Avšak obsah tohto práva nedáva účastníkovi záruku, že sa trestné konanie skončí právoplatným rozhodnutím v jeho prospech.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neutržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach podliehajúcich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

Ústavný súd preto na základe uvedeného rozhodol o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa v tejto časti, a to pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Sťažovateľ v časti sťažnosti namietal tiež porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 49 ústavy uznesením krajského súdu. Keďže sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom a vo svojej sťažnosti neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, resp. bližšie neodôvodnil, v čom vidí porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 49 ústavy, ústavný súd jeho sťažnosť v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne napr. III. ÚS 193/09)

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2011